

1. Referentie

Referentie	Vandercammen, M. (2010). Jongeren en internet. Brussel: OIVO.
Taal	Nederlands
ISBN - ISSN	/
Publicatievorm	onderzoeksrapport

2. Abstract

In dit onderzoek, uitgevoerd door het Onderzoeks- en Informatiecentrum van de Verbruikersorganisaties, werd getracht een evaluatie te maken van het internetgedrag van jongeren en van de bijbehorende risico's. In totaal werden 2600 Franstalige en Nederlandstalige leerlingen van het lager en secundair onderwijs (10-17 jaar) bevraagd in scholen over heel België. Elementen die bevraagd werden, zijn onder andere: gebruik van het internet en frequentie van het gebruik, plaats van het gebruik en de beslissing van internetaansluiting, online activiteiten, ouderlijk toezicht en veiligheidsgevoel.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Media
Trefwoord(en)	Algemene cijfers, mediagebruik

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	Onderzoeks- en Informatiecentrum van de Verbruikersorganisaties Verantwoordelijke uitgever: Marc Vandercammen OIVO Stichting van openbaar nut – ON 417541646 Paapsemalaan 20 1070 Brussel Tel.: 02 547 06 11 Fax: 02 547 06 01 www.oivo.be

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Hoe ziet het internetgebruik van jongeren eruit?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks- methode	Kwantitatief survey-onderzoek in scholen
------------------------	--

Onderzochte groep	Aselecte gelaagde gecorrigeerde steekproef van 2600 Franstalige en Nederlandstalige leerlingen van het lager en secundair onderwijs (10-17 jaar) in scholen in heel België
Bereik	Nationaal (België)

7. Resultaten

Frequentie van surfen op het internet	Meer dan 9 op 10 jongeren surft op het internet, een toename met 4% in vergelijking met 2007. In het technisch secundair (+4%) en beroepssecundair onderwijs (+5%) is het aantal (nog) hoger. In Brussel wordt minder gesurft (-11%), in Vlaanderen meer (+3%). Franstalige jongeren surfen minder (-4%), Nederlandstalige meer (+3%). Jongeren uit lage sociale groepen surfen minder (-3%), jongeren uit hoge sociale groepen meer (+3%). Jongeren uit éénoudergezinnen met vader of moeder surfen meer (respectievelijk +8% en +4%), jongeren uit gezinnen met co-ouderschap minder (-6%). De cijfers tonen aan dat alle onderzochte leeftijdsgroepen zeer actief zijn online. Bij de 10-jarigen gaat het al over meer dan 4 op 5. Eenmaal in het secundair onderwijs wordt er een flinke sprong gemaakt. Op 13 jaar zijn bijna alle jongeren actief op het internet. De hoogste cijfers zijn er voor de 15- en 16-jarigen.
Frequentie internetgebruik gedurende de voorbije week	De jongeren rapporteren dat ze gemiddeld 6,9 keer per week op het net surfen. Dat is een daling tegenover 2007 (9,5 keer). De gebruiksfrequentie varieert met de leeftijd. Tussen 14 en 16 jaar stijgt de frequentie naar 9 maal per week. Bij de 10- en 12-jarigen is de frequentie het laagst, maar de hoogste weekfrequentie van alle leeftijden wordt opgetekend door de leeftijdsgroep ertussen: de 11-jarigen surfen wekelijks gemiddeld 11 maal op internet. Vanaf de leeftijd van 16 jaar neemt de frequentie lichtjes af.
Plaats van internetgebruik	Bijna alle jongeren surfen thuis, maar ook, in mindere mate, bij vrienden of een familielid en op school. Een grote meerderheid van de gezinnen met kinderen ten laste beschikt vandaag thuis over een pc. De ontwikkeling van ICT-vaardigheden werd de voorbije jaren onderdeel van de schoolcurricula. De scholen zijn ook steeds beter uitgerust met computermateriaal, vooral aan Nederlandstalige kant (slechts 6% van de Brusselse jongeren surft ook op school). De populariteit van het cybercafé daalt verder, maar de jongens en de jongeren uit lage sociale groepen (8%) en vooral de jongeren uit éénoudergezinnen met vader (20%) blijven er meer gebruik van maken.
Beslissing internetaansluiting	Het zijn doorgaans de ouders die beslissen om thuis een internetaansluiting te laten installeren en in de eerste plaats – geldig voor bijna 3 op 4 van de bevraagde jongeren – de moeder. Oudere broers en zussen beslissen in bijna 1 op 4 gevallen. Bij Nederlandstalige jongeren spelen de ouders een grotere rol dan gemiddeld (vooral de moeder), bij Franstalige jongeren een ander familielid (oudere/jongere broer/zus of andere).
Activiteiten online	Chatten is nog steeds de meest beoefende activiteit: meer dan 8 op 10 jongeren doet het. Veel jongeren - drie op vier - bezoeken websites. Populair zijn verder spelen, muziek downloaden, mails sturen en beelden, foto's, enz. delen. Jongeren laten ook graag hun stem horen op discussieforums. (Meer dan) 1 op 3 jongeren heeft een eigen blog en/of voegt inhoud toe aan de blogs van anderen. Films worden minder gedownload dan bekeken, beelden (foto's, ...) veel minder gedownload dan gedeeld, maar muziek wordt meer gedownload dan online beluisterd.
Chatten	Franstaligen chatten gemiddeld een weinig minder, Nederlandstaligen een weinig meer. Opvallend is dat de 10- en 13-jarigen minder dan gemiddeld chatten (resp. 60% en 73%), de 14-jarigen gemiddeld meer (92%). Chatten gebeurt gemiddeld 7 maal per week.
Websites raadplegen	Oudere jongeren (vanaf 14 jaar) en jongeren uit het algemeen secundair (82%) en technisch secundair onderwijs (90%) doen het meer, jongeren uit het lager onderwijs minder (49%). Waalse jongeren doen het meer, Brusselse (55%) minder. Jongeren afkomstig uit hoge sociale groepen doen het meer. Gemiddeld wordt 19 maal per week een website geraadpleegd.

Spelen	Jongens spelen meer online (75%), meisjes minder (61%). Jongeren uit het lager onderwijs (90%) en de eerste twee jaren van het secundair onderwijs (73%) doen het ook meer. Oudere jongeren doen het minder (55% 3 ^{de} -4 ^{de} secundair, 54% 5 ^{de} -6 ^{de} secundair), net zoals jongeren uit het technisch secundair onderwijs (45%). Gemiddeld spelen jongeren 4 maal per week op het internet.
Muziek downloaden	Vanaf 14 jaar (76%) doen jongeren het gemiddeld meer (in stijgende lijn, bij de 17-jarigen is het 82%). Onder die leeftijd doen ze het gemiddeld minder (in dalende lijn, bij de 10-jarigen is het 29%). Vooral jongeren in het technisch secundair (73%) en beroepssecundair onderwijs (83%) doen het meer. Als jongeren muziek downloaden, doen ze het gemiddeld 8 maal per week.
Mails sturen	Jongeren uit het lager onderwijs en de eerste jaren van het secundair doen het gemiddeld minder, de oudere jongeren, vanaf 15 jaar, veel meer (84%, 5 ^{de} -6 ^{de} secundair). Nederlandstaligen, vooral uit de Vlaamse steden (80%), sturen gemiddeld meer mails, Franstaligen minder. Jongeren uit éénoudergezinnen met vader doen het meer (75%). Jongeren die mails sturen, doen het gemiddeld 5 maal per week.
Beelden, foto's delen	Vanaf 15 jaar doen de jongeren het meer dan gemiddeld (de 16-jarigen het meest: 81%), onder de 15 jaar minder dan gemiddeld. Nederlandstaligen, vooral jongeren uit de Vlaamse steden (80%), doen het gemiddeld meer, Franstaligen minder. Jongeren uit éénoudergezinnen met vader doen het meer (75%). Jongeren die beelden, foto's,... delen, doen dat gemiddeld 8 maal per week.
Deelnemen aan discussiefora	Vanaf 14 jaar doen de jongeren het gemiddeld meer (3 ^{de} -4 ^{de} secundair 76%, 5 ^{de} -6 ^{de} secundair 75%), onder die leeftijd gemiddeld minder. Vooral jongeren uit het secundair technisch onderwijs doen eraan mee (84%). In Vlaanderen gebeurt het meer (65%), in Wallonië minder (50%). Jongeren uit de hoge sociale groepen doen het meer. Deelnemers aan deze forums doen het gemiddeld 7 maal per week.
Andere activiteiten	Jongens (35%), oudere leerlingen (39% in 5 ^{de} -6 ^{de} secundair), Franstalige jongeren (34%) en jongeren uit een éénoudergezin met vader (46%) luisteren meer naar muziek online. Zij die luisteren, doen het gemiddeld 8 keer per week. De laatste drie groepen downloaden ook meer films dan gemiddeld (zelfde cijfers). Degenen die films downloaden, doen het gemiddeld 10 maal per week. Films bekijken online en beelden downloaden gebeurt meer door oudere jongeren (vanaf 15 jaar), Brusselse jongeren (48%), jongeren uit het technisch en beroepssecundair onderwijs en jongeren uit éénoudergezinnen met vader (53%). De filmkijkers doen het gemiddeld 5 maal per week, de jongeren die beelden downloaden 10 maal. Deelnemen aan bloggs gebeurt meer door meisjes en minder door jongens. Jongeren uit het technisch secundair onderwijs doen het minder, jongeren in het beroepssecundair onderwijs een weinig meer. Wie doet het veel? De 14-jarigen (44%) en de jongeren die in de Waalse steden wonen (57%). Zij die het doen, doen het gemiddeld 7 maal per week.
Ouderlijk toezicht bij het surfen	Een meerderheid van de jongeren krijgt geen regels opgelegd bij het raadplegen van websites (surfen). Bijna 4 op 10 zegt dat de ouders dat wel doen. Voor de 10- tot 13-jarigen geldt het meer, voor de 16- en 17-jarigen minder. De 10- en 13-jarigen krijgen het meest regels opgelegd (respectievelijk 53% en 54% van hen), de 17-jarigen het minst (8%). Leerlingen uit het secundair beroepsonderwijs (26%) en jongeren uit gezinnen met 2 personen (21%) en uit gezinnen met co-ouderschap (27%) krijgen regels m.b.t. surfen minder opgelegd. In kleine Vlaamse dorpen worden ze minder opgelegd (26%), in kleine Waalse meer (44%).
Ouderlijk toezicht bij het chatten	Slechts 1 op 4 jongeren zegt dat de ouders regels opleggen bij het chatten. Meer meisjes krijgen regels opgelegd (28%), minder jongens (20%). Meer leerlingen van het lager onderwijs krijgen deze regels opgelegd (38%), minder oudere jongeren (5 ^{de} -6 ^{de} secundair 8%).
Ouderlijk toezicht bij het downloaden	Nog minder jongeren, 1 op 5, zeggen dat hun ouders regels opleggen bij het downloaden van beltonen of films. Jongere leerlingen krijgen deze regels meer opgelegd (lager

Welke regels worden er door ouders opgelegd?	onderwijs 29%), en dan vooral de 10-jarigen (39%). Oudere jongeren, vanaf 15 jaar, veel minder (8% , 5de -6de secundair). Een beperkte tijdsduur (uren activiteit per dag) geldt in de eerste plaats voor het chatten (6 op 10 jongeren), maar meer dan de helft van de jongeren wier ouders regels opleggen, krijgt er ook mee te maken bij het surfen. Met een beperking van de mogelijkheden ('ik mag niet alles doen wat ik wil') moet 65% van de jongeren rekening houden bij het downloaden. Bij het bezoeken van websites en vooral bij het chatten geldt die beperking veel minder. Met een integrale controle (= alles controleren wat de jongere doet en/of de bezochte websites controleren) krijgt telkens ongeveer 1 op 3 jongeren te maken, zowel bij het surfen, chatten als downloaden.
Veiligheidsgevoel	Gemiddeld meer dan 3 op 4 jongeren zegt zich veilig te voelen. Jongeren uit het technisch secundair en beroepssecundair onderwijs voelen zich veiliger (89% en 87%). Jongeren uit lage sociale groepen voelen zich veiliger (89%), jongeren uit gemiddelde sociale groepen minder veilig (70%). Franstalige (64%) en Brusselse (59%) voelen zich in het algemeen minder veilig, Nederlandstalige meer (86%). Voor de jongeren uit de hogere jaren van het secundair onderwijs, meer bepaald vanaf 14 jaar (89%), zeggen zich veilig te voelen. Tussen 12 en 15 jaar neemt het gevoel van onveiligheid (verder) af, daarna neemt het weer lichtjes toe. Het valt evenwel op dat minder jongeren uit het lager onderwijs zich veilig voelen. Van de 10-jarigen voelt zich 39% niet veilig, van de 11-jarigen 35% en van de 12- jarigen 34%. In vergelijking met 2007 neemt het gevoel van onveiligheid toe bij de 10- en 11-jarigen. Bij alle andere leeftijden is het sterk afgenomen.
Contacten online – spelen	Bijna de helft van de jongeren die online speelt, heeft ook contacten met onbekenden. Bij de jongens zijn er dat meer (61%), bij de meisjes minder (32%). Van de 10-, 15- en 17-jarigen zegt meer dan de helft van de jongeren wel eens te spelen met onbekenden online. Bij de 10-jarigen is het 63%. Met een subjectief (on)veiligheidsgevoel lijkt dat gedrag niet samen te hangen. Alleen bij de 10-jarigen speelt het lichtjes mee. Pieken zijn er op 10-jarige leeftijd (uit onvoorzichtigheid of onwetendheid?), op 15 jaar (uit experimenteerlust?) en op 17 jaar (omdat men ondertussen beter weet om te springen met risico's?).
Contacten online - chatten	Drie op vier jongeren chat alleen met bekenden, één op vier doet het ook met onbekenden. In Wallonië chatten de jongeren meer met onbekenden (30%). Jongeren uit hoge sociale groepen chatten meer dan anderen alleen met bekenden (80%). Chatten met onbekenden gebeurt op alle leeftijden minder dan spelen met onbekenden. Toch doet één op drie tot één op vier jongeren het wel. Het meeste gebeurt het door de 15-jarigen (31% van hen). Met uitzondering van de 14- en 16-jarigen die voorzichtiger lijken en minder dan de andere leeftijdsgroepen met onbekenden chatten (respectievelijk 86% en 80% van hen chat alleen met bekenden).

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/